

Зерновий коридор: Росія погодилася відновити інспекції суден на прохід лише до двох портів

Після заяв про продовження роботи Чорноморської зернової ініціативи Росія погодилася відновити входні інспекції лише у два порти з трьох. Про це повідомив заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Юрій Васьков, передає [«Інтерфакс-Україна»](#).

Станом на ранок 19 травня стало відомо, що Росія погодилася відновити інспекції вхідного флоту до портів Одеса та Чорноморськ, але відмовилася інспектувати судна, що прямують на порт «Південний», – сказав Васьков.

Заступник міністра уточнив, що на сьогодні в очікуванні інспекцій біля узбережжя Туреччини стоять 62 судна, і деякі з них – уже кілька місяців. За його словами, дії Росії в СКЦ призводять до значного подорожчання логістики та підвищення цін на її складові: страхування, фрахт тощо.

Він підтвердив також, що після того, як 17 травня судно DSM Capella під прапором Барбадосу з 30 тис. тонн кукурудзи вирушило з порту Чорноморськ до Туреччини, жодного іншого судна-учасника ініціативи в українських портах поки що немає.

Тому ми й бачимо сьогодні в черзі на заходження лише 62 судна. Тому що з певного моменту справді зупинився фрахт додаткових суден, тому що не було зрозуміло, що буде. Ринку завжди потрібна прогнозованість”, – зазначив Васьков.

За його словами, за нормального функціонування зернового коридору Україна готова експортувати з трьох портів 6 млн тонн

аграрної продукції на місяць, проте з листопада Росія знаходить нові приводи, щоб обмежити експорт і призупинити «зернову угоду», внаслідок чого від початку травня до 17 травня було експортовано менш як 1 млн тонн, а у квітні – 2,7 млн тонн.

У квітні представники Росії в СКЦ викреслювали судна, представлені за планами українських портових операторів, і пропонували свій перелік суден.

Ми, безумовно, на це не погодилися. Після цього теж була зупинка на кілька днів. У результаті ООН і Туреччина запропонували перейти до принципу «живої черги» – подавати на інспекцію судна, які фізично прийшли раніше. І ми з цим погодилися, хоча це й не відповідає планам наших портових операторів. Але ми погодилися, бо зрештою це краще, ніж якщо ініціатива взагалі не працюватиме, і це теж прозоро”, – описав розвиток подій представник України.

Він додав, що так робота тривала близько тижня, але потім РФ в односторонньому порядку зупинила інспекцію суден, які прямували до порту «Південний», а пізніше – і до інших портів.

За його словами, очікується, що після розблокування роботи СКЦ першими інспекцію на вхід мають пройти судна, які найдовше перебували в черзі. У разі її проходження сьогодні, 19 травня, такі судна вже до кінця тижня можуть бути в українських портах.

Як тепер буде, ми побачимо. Поки що, як я говорив, ініціатива не запрацювала. Поки що немає проведеної інспекції на вхід”, – сказав Васьков.

17 травня Україна, ООН, Туреччина і Росія домовилися [про продовження](#) дії Ініціативи щодо безпечного транспортування агропродукції через Чорне море до 18 липня 2023 року.

Росія погрожувала вийти із зернової ініціативи з 18 травня – на половині стандартного чотиримісячного терміну дії угоди –

якщо не будуть виконані її вимоги. У квітні та з початку травня її представники у СКЦ неодноразово [створювали перешкоди](#) для реєстрації суден у зерновій ініціативі та відмовилися працювати за планами українських портів. Це скоротило включення нових суден у зерновий коридор.

Останнє наразі судно, яке навантажувалося українською агропродукцією в рамках Ініціативи щодо безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів, у середу, 17 травня, [вирушило](#) зерновим коридором з України. З початку минулого тижня жодне судно не було пропущено до українських портів в рамках Чорноморської зернової ініціативи.

Постійний представник України при ООН Сергій Кислиця заявляв на засіданні Ради Безпеки ООН, що Росія [вдає](#), ніби має збитки від Чорноморської зернової ініціативи, хоча насправді вдвічі збільшила експорт свого зерна.

Наприкінці липня представники України, Туреччини та ООН [підписали](#) у Стамбулі Ініціативу щодо безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів, яка покликана частково розблокувати українські морські порти Одеса, Чорноморськ і «Південний» для експорту зерна та добрив. Аналогічну угоду ООН та Туреччина підписали з Росією. Перше завантажене судно в рамках Ініціативи [вийшло](#) з Одеського порту 1 серпня.

«Зернова ініціатива» дозволила розблокувати порти Великої Одеси, які до війни на 80% були воротами для агроекспорту, підтримати українських аграріїв, збільшити надходження валютної виручки в Україну, стабілізувати світові ціни на продовольство та запобігти суттєвому погіршенню гуманітарної ситуації в державах, які знаходяться на межі голоду, зокрема Ефіопії, Сомалі, Афганістану.

З початку дії «зернової ініціативи», за даними ООН, з українських портів у Чорному морі відправлено 952 судна, які

транспортували до країн Африки, Азії та Європи 30,3 млн тонн агропродукції, у тому числі кукурудзи – 15,3 млн тонн, пшениці – 8,3 млн тонн, соняшникової олії – 1,5 млн тонн.